

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felélős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (Ifj. János
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Állami anyakönyvek.

A főrendiház hat szótöbbséggel általánosságban elfogadta a javaslatot s a részleteken gyorsan átsiklott. Föl sem lehetett volna különben tenni, hogy megbuktassák a javaslatot, miután már a polgári házasságról szóló törvény életbe lépend, mert az annyi lett volna, mint önmagukkal ellentmondásba keveredni s akkor olyformán lett volna megvilágítva eselekvési körük, mintha föladatuknak csak art tekintenék, hogy a kormány dolgait és bajait szaporítsák.

Rendkívül el van terjedve azon nézet, hogy a közigazgatás reformja nélkül nem lehet életbe léptetni a polgári anyakönyvvezetést s elfeledik azt, hogy a szükséges közegek megvanának erre a célra, csak ki kell őket választani, s ez már magában véve az állami adminisztráció bevezető munkálata.

Az anyakönyveket ma hét felekezet vezeti, mindeniket a

maga methodusa szerint s egyik sem megbízható, például a róm. kath. egyház anyakönyvvezetőinek nincs egyöntetű utasításuk, azonkívül nagy hibája a mostani institúciónak az, hogy a másodpéldányok kiállítására és a polgári hatóság számára való megküldésére vonatkozó törvényt kényszerrel sem lehet végrehajtani. Ezen hibák már megszűnnek az állami anyakönyvvezetők mellett, épen úgy, mint megszűntek a telekkönyvi mizériák azóta, mióta a földbirtokok könyvelését nem a papok, hanem az állam közegei vezetik.

Még csak négy állam van a miénkkel együtt Európában, melyben még nem lett behozva az állami könyvvezetés, a mi magában hatalmas argumentum a mellett, hogy az anyakönyvelésnek polgári hatóságokra való bizása szükségzerű fejlődés.

Fölvetik ugyan, hogy az anyakönyveknek állami közegek által való vezetése a lelkészeket megfosztja stolaris

jövedelmeiktől, illetve annak egy részétől, a mely veszteséget azoknak amugy is tulajdonos jövedelmük mellett nehéz lesz elviselni, ha csak az állam nem kárpótolja méltányosan? Hát ebben, bár sok szó férhet hozzá, igazuk lehet, azonban erre is keres a szabadelvű gondolkozás megoldást és bizonynyal talál, hogy kielégítse nem azoknak ez iránti igényeit, kik nyakig dusskálnak az egyházi vagyonban, hanem azoknak, kik bizony rászorulnak a stolaris jövedelmek e csekélyebb részére is.

El tehát az üres szavakkal! S ha méltányosságról van szó, akkor szavazza meg a főrendiház a jövő hét csütörtökén vagy péntekén másodszor színe elébe kerülő, a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidó vallás recepeziójáról szóló javaslatokat s ne vessen gátat a haladásnak.

O. O.

Potsa Józsefet, Háromszékvármegye főispánját, Benedek Elek „Nemzeti Iskola” cz. lapjában

olyan alaptalan vádokkal illtette, hogy egyáltalán feleslegesnek tartottuk a főmédvénnyel még csak tudomást is venni. De mivel a cikket más lapok is átvették, félremagyarázások elkerülése végett kötelességünknek tartjuk a következők kijelentését:

Mi az egész támadást alapjában véve naiv felülésnek, s így egészen igaztalanak, a tényekkel össze nem illőnek tartjuk és valljuk. Egy nyári rövid kiránduláson kétes forrásokból szerzett tapasztalat nem is mér közzethetik a mi évek hosszú során át tett tapasztalatainkkal, melyek alapján mi Potsa József főispánt, mint első sorban melegen érző hazafit, s kulturális fejlődésünk iránt kiváló örezzel bíró férfit ismerjük és tiszteljük.

Benedek a kultuszminiszterhez intézte „nyílt levelét.” Milyen alaposan informálhatja ő nagyméltóságát a többi főispán viselt dolgairól, ha a „legközvetlenebbül” ismert főispánról is csak így van értesülve?!

Különb Benedek Elek is lehet még idővel „nagy székelő”, de Potsa József e melléknévet már rég kiérdemelte, és nem csak azoktól a bizonyos „embereitől”, hanem az egész székelő néptől.

A kézdivásárhelyi ipar-testületről.

K.-Vásárhely, 1894. okt. 14.

A múlt vasárnap délelőtt ismét tett egy lépést előre a Kézdivásár-

TÁRCZA.

Büvös álom.

Büvös álom lepett meg egykor;
A Föld hívott:
Ah jer! Ah jer, játsunk bujósdit!
S elbujt legott.

Lógtam az űrben, mozdulatlan,
Majd repülék;
Messze, messze, kéjjel szívemben,
Hol kék az ég.

Gondoltam; ily test el nem buvik,
Meglátom őt!
És játszva, könnyéden csipem meg
A pártütőt.

Csillag szőnyeg... villó fényutnál...
Oda siet!

Várj, várj, majd bizony ott fogom
[meg]
Üstöködet!

Versenyre hívható a villám
Erős szárnyam,
A nagy mindenség azurjába
Ugy bevágtam.

Első, kit láttam a nagy űrben
— Mi különös —
Hosszu, hosszú, uszályos lény volt
— Egy üstökös.

Egy eszme villant át agyamon,
Hogy megkérdjem:
Nem látta utjában Földem,
A nagy térben?

E kérdésemre — oh balsorsom! —
Lenevetett,
Mig Föld uramtól egyre hallám:
Szabad! Lehet!

Okulva e nagy kudarczom én,
Nem tágiték,
De nagyot kiáltva, üstökérem
Fölpattanék.

Megállj, ha még én is megyek;
Mert a földre
El kell menned neked is te ég
Piperkőce!

És haladtunk hosszu, légi uton,
Mig egyszerre
Megérkezénk nagy esőrtetéssel,
Le, egy földre.

Hah! itt vagy, megfogalak!
Hunyd be szemed!
És ne keress! a mig nem mondom:
Szabad, lehet!

„Mars vagyok! dörgé egy égi
[hang,

Te földi vagy!
De jer, győződj meg teremtményem
Mi szép, mi nagy.

Én bámultam, ajkam néma lön,
Ugy meglepett.
Mily fejlett az, mit e golyóbis
Megteremtett.

Orjás emberek járnak, kelnek,
Telj meztelen;
Ember, állat, vegyest együtt él
Nagy fesztelen.

Egy paradicsomi élet az
És valahány,
A miért küzd, az egyedül csak
A tudomány.

Léghajójuk kormányozható
Nagy viharban;
Ezredéve gyönyörködnek a
Fonografban.

Kis társbolygókra réges-régen
Vertek hidat,
Azon villanyos-erő sétál,
Tol kocsikát.

Sőt embert is gyártnak géppel ott,
Szép elevent,
Szívők azóta szerelemről,
Mint mondják, ment.

A halott golyóba tétetik
És a golyót,
Nagy géppel lökik el teremtvő,
Egy új bolygót.

Most ép azt a problémát oldjuk,
Mikép lehet
Biztosítani örökre saját
Életüket?

És sok különös dolgot hallék,
A többek közt:
Ők tudják rég, hogy mi léteünk
S bírnak eszközöt,

Melylyel földünkre jól átlátnak,
Ismerik azt,
Sőt vén Európánkról is vettek
Pompás atlaszt.

S még sok furesaságot láttam von,
Ha orromba
Nem buvik föl egy goromba kis
Szunyogoeska.

S hogy erre óriásit trüsszentem,
Eltűnt a kép
S reggelimhez röhögve hozta
Kiflim a pék.

Bizony ott többet tud az ember,
Többet ismer,
Mint nálunk a mennyit soktudós
Nem tudni mer.

Mopszli doktor.

helytt létesítendő ipartestület eszméje. Míg lennt az állatkiállítás folyt, addig a tanásház nagy termében Nagy Elek a sepsiszentgyörgyi ipartestület elnöke, megteremtője s leglelkesebb tagja értekezletet tartott a kézdivásárhelyi iparosok egy kis részével. Ezen értekezlet indító okát az képezte, hogy a háromszéki iparfejlesztőbizottság gondjai közé bevette azt is, hogy határozott jellegű ákeziót fog indítani a kézdivásárhelyi ipartestület megalakítása iránt s e célból Nagy Elek urat bizta meg, mint a ki leginkább van hivatva az iparosok által az ipartestületek iránt táplált aggályokat szétoszlatni, hogy az előleges értekezletet tartsa meg. Ése tekintetben a gazdasági bizottság jól választott, mert Nagy Elek ur, mint szakember, s a dolgok alapos ismerője, sok igen hasznos felvilágosítással szolgált iparosainknak, gyakorlati példákkal bizonyítván a testület ezernyi előnyeit s ezáltal meg a kifejezett aggályokat. A tanácskozás közvetlensége s a fesztelesen eszmecsere mindenestre sokkal többet használt az eszmének, mint a korlátok közé szorított gyűlések.

Igazán örömlenkre szolgált, hogy iparosaink kezdenek megbarátkozni az ipartestület eszméjével s kezdik átlátni, hogy a kisiparos a gyári ipar által provokált nagy versenyyel szemben — nem boldogulhat. Ezen eszmének adott kifejezést főispán ur is, ki az értekezleten dr. Székely György gazdasági előadóval szintén megjelent s pár lelkes szóval egybeszűrésre buzdította iparosainkat. A mai értekezlet reményt nyújt arra, hogy a nemsokára megindítandó mozgalom célhoz vezet s az ipartestület eme hatalmas iparos városban létesülni fog.

Állatkiállítás.

R.-Vásárhely, 1894. okt. 14.

A háromszékvármegyei gazdasági bizottság, mely közhasznú tevékenységének rövid idő alatt is annyi szép jelét adta, mult vasárnap állatkiállítást rendezett Kézdivásárhelyen. Az időjárás nem igen kedvezett, azonban tekintve azt, hogy Kézdivásárhelyen ez volt az első kiállítás, az

eredmény elég kedvezőnek mondható. A gazdasági bizottság tagjai hatolykai Potsa József főispán ur vezetésével a reggeli 9 órai vonattal érkeztek Kézdivásárhelyre s legott a kiállítás színhelyére hajtottak. Jelen voltak a bizottság részéről: hatolykai Potsa József főispán, dr. Székely György és dr. Sinkovics Ottó gazdasági előadó, Gábor Péter, Hollak Attila szolgabíró, Bartók Károly polgármester, Dálnoki Károly aljegyző, Damokos Ödön szolgabíró, Damokos János, Damokos Albert, Fejér János, Gyárfás Győző bizottsági tagok s ezen felül több birtokos.

Bíráló bizottsági tagokul Damokos János, Fejér János birtokosok, Balázs Károly és Kése Lajos állatorvosok lettek a gazd. bizottság részéről kiküldve.

A lótenyésztési bizottság Seethal Ferencz lótenyésztő bizottsági elnök Schweikofszky százados, Schmiedt Ede mentelep állatorvosból, dr. Székely Györgyből, Dálnoki Károly jegyzőből állott.

Minden csoportnál három díj 25, 15 és 10 frt volt kitűzve. Díjat nyertek esikok kancaikkal: 1. Göröcsön Dénes dálnoki lakos, pejesikó, apja Nostár. 2. György Dénes hatolykai lakos, pejesikó, apja Pompás. 3. Bot György zabolai lakos, sárga esikó, apja Furiosó. Három éves kancaesikókkal: 1. Kondrád János imecsfalvi lakos, pejesikó, apja Siglavy. 2. Rákosi Demeter fel-csernátóni lakos, pejesikó, apja Szalancz. 3. Kovács János dálnoki lakos, gesztenye pejesikó, apja Aranyos. Bikákkal: Jancsó Elek pákói lakos, 2. Bartos József altorjai lakos és 3. Zágón község.

Borjas tehennel: 2. díj Farkas Lajos k.-vásárhelyi, 3. díj Szántó Lázár szárazpataki lakosok. Üszőkkel: 2-ik díj Szántó Lázár szárazpataki, 3-ik díj Farkas Lajos k.-vásárhelyi lakosok.

A díjakat főispán ur ő mltsga lelkésztől beszéd kíséretében sajátkezüleg osztotta ki.

Lótenyésztési jutalomdíjakat nyertek:

Sikerült szópócsikóval bemutatott

anyakancaikért. I. díjat 30 ezüst forintot Bartha Lajos (Hatolyka) 5 éves pej kanca, pej kancaesikóval (apa Fanezi).

II. díjat 20 ezüst forintot Both György (Zabola) már jutalmazott 5 éves sárga kanca, sárgaesikóval (Furiosó).

III. díjat 15 ezüst forintot Göröcsön Dénes (Dálnok), már jutalmazott 11 éves sötétpej kancaért pej esikóval (Northstar).

IV. díjat, 10 ezüst forintot György András (Hatolyka) már jutalmazott 5 éves pej kanca, pej esikóért (Pompás).

V. díjat 5 ezüst forintot Jancsó Elek Pákó 6 éves pej ménesikóért (Favorit.) 3 éves kancaesikóért. 1. díj 30 ezüst forint, Rápolthi Ferencz r. kath. lelkész Szárazpatak 3 éves mésszürke kancaesikó (Pompás).

2. díj 20 ezüst forintot Harai Ferencz Pethőfalvi 3 éves sötétpej kancaesikóért.

3. díjat 15 ezüst forintot Tompa István, Martonfalva 3 éves sötét mésszürke kancaesikóért (86. Conversano).

4. díjat 10 ezüst forintot Kovács János (Dálnok) 3 éves már jutalmazott nyári barna kancaesikóért (Aranyos).

5. díjat 5 ezüst forintot Kondrád János (Imecsfalva) 3 éves már jutalmazott világospej kancaesikóért (Franezi).

Végül aranydiszoklevelet nyert Nagy Dénes (K.-Vásárhely) 3 éves gesztenyepej kancaesikóért. (Pompás apj.)

Délután közös ebéd volt az Uniókerti vendéglőben.

Háromszékvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűléséből.

A közgyűlésen a bizottsági tagok közpöszámmal jelentek meg. Potsa József főispán meghivatván, a bizottsági tagok üdvözlése után, a közgyűlést megnyitotta.

Az alispáni és árvaszéki jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette. A jelentéseket részletesen fogjuk ismertetni.

A kormány leiratai közül első sor-

ban is Eötvös Loránd báró vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter leirataira a közgyűlés üdvözlő feliratot intézett.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a Székely-Mikó-kollégium részére megszavazott évi 400 forint iránti közgyűlési határozatot nem hagyván jóvá, a m. kir. miniszterelnök útján a minisztertanáshoz felirat intéztetett, hogy a kir. járásbíró-ság használatában levő épületekért megfelelő bérösszeg fizetessék.

Több új központi és járási tisztii állomáshoz rendszeresítése tárgyában, hogy az újonnan szervezett állások betöltése iránt egyelőre a házi pénztár terhére intézkedjék.

A földművelésügyi m. kir. miniszter 300 forint hozzájárulást engedélyezett a vármegyei fu-árva és szertettház részére vásárlandó konyhakerti telep vételárához, a még szükséges összeg a vármegye által megajánlott 1/200-os pótdoból egészítendő ki.

Ő Felsőgőnek a vármegyei ház üléstermé részére festett arcképe leplezése alkalmából kifejezésre hozott hódoló nyilatkozatára érkezett legkegyelmesebb köszönő irat tudomásul vételére.

A szabványos méretű építőanyagok készítése tárgyában hozott szabályrendelet, megfelelően módosítva, jóváhagyásra felterjesztetett.

Az ezredéves országos kiállítás alkalmával a vármegye területén lefolyt történelmi nevezetességű eseménynek és még fennálló történelmi helynek, építménynek vagy annak festményben, esetleg szoborműben megörökítése tárgyában Gyárfás Jenő, festőművész által beadott választat alapján Potsa József főispán elnöklése alatt egy bizottság küldetett ki: Tuzson János, Málk József, ifj. Gödri Ferencz, Gyárfás Győző, Kelemen Lajos, Domján István, Szentiványi Miklós és Tompa Miklós, alispán — tagokból, az ügy tanulmányozása és javaslattevél végett.

Hidvég, Árapatak, Erősd és Előpatak községek kérésére alapján, hogy a körorvosi székhely Nagy Ajtáról Hidvégre tétessék át, a közgyűlés ezen értelemben határozott; ellenben

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld” eredeti regénye. —

Irla: Hajdó Ödön.

(Folytatás.)

Most mindenik pukedlirozott a közönség felé, mintegy megköszönve a hatalmas tetszésnyilatkozatokat és új mutatóványhoz fogtak. A legfelső, ki a vízszintes létra közepén egyensúlyozott, tótágast állott oda fön s lassan leereszkedve, óvatosan kezdé esusztatni a létrát, míg az eddig függőlegesen álló létra oldalra hajlott és egy visszajára dült F betűt formált, egyidejűleg a három kínai is a létra belső oldalára került és egyenkint fölkiusztak a felső létrára, itt mindenik állást foglalt s azzal, az egészet övében tartó akrobátá, megindult velök le a porondra. Körbe hordozta a néző közönség előtt, majd a közepén helyet foglaló emelvényre állva lassan kiemelte övéből a hét mért tartó létrát és egyik szárát

tenyerébe helyezve lassan emelte föl feje fölé. Most valamit mondott, mire azok ott fön leguggoltak s erősen megkapaszkodtak a létrán. Most az akrobátá kezét lassan visszavonta, a ferdén álló létra pedig a felső vízszintes szárán a hét légtornászszal ott maradt azon módon a levegőben. Semmi sem látszott tartani.

A közönség bámulata nőttön-nőtt. Itt-ott a félelem okozta felkiáltások hangzának el, de ez a mutatóványt végezőket kevésbé sem zavarta.

Eközben lelépett az emelvényről a már ismert akrobátá, ki eddig azt a nagy súlyt hordozta s veritékes homlokát megtörülgette. Derekáról leoldá övét, kigombolta ruházatát és sebtében lehányá magáról. Midőn utolsó ruhadarabját is ellöké egyszerre kétfelé vált és két alak hajította meg magát a közönség előtt. Most e két alak újból vetközni kezdé és annak végeztével újból két-két alakká váltak egyenkint. Ugyan, ilyen módon leve aztán a négy alakból nyolc, majd nyolcból tizenhat. A közönség lélegzetszakadva várta a további fejlődést, de itt már a szaporodás meg-

szűnt. Hanem igenis megindultak szép sorjában, beigazolták a közönség előtt, hogy elevenek és azzal először egy, utána a második, harmadik, mind a tizenhaton a levegőbe függni látszó létrán kusztak fölfele s mire fölértek a már fön volt hét alak is kiegyenesedett s megkezdődött ott fön egy vörösfagyasztó bukdácsolás, mely a legvakmerőbb képzetelet is felülmulja. Mikor ez megszűnt, egyszerre csak elveszett szem elől a létra s a huszonhárom alak ott függött a levegőben és térben, minden látható kötelék vagy támasz nélkül, majd, mintha szétfoszlott volna az eddig őket összetartó kötelék, szétfolytak az űrben, longve, mintha szárnya volna mindeniknek.

Egyik a ponyvasátor közepén a legmagasabb ponton lebegett, a többiek szabályosan köréje csoportosultak. Egyenlő távolságban egymástól és a központtól, a közepütt levő, egy hatalmas karlendülettel nagy mennyiségű színes szalagot hajított szét a körben levők felé, mely hangoz zizegessel oszlott szét és a körben levők mindenike elkapott belőle

egyet-kettőt, miáltal sugárszerű színes összeköttetés keletkezett. Most a szalagokon a központtól ki és be színes lánggolyók szaladgáltak, majd szabályos mértani alakokká verődtek és a legszebb képeket alakították ott fön a levegőben. Egyszerre csak eltűnt a színes lánggolyók özőne, nem volt látható a szalag-sugár, hanem tűndöklenni, ragyogni kezdettek függő alakok és csoportos alakításukban csalódásig hűen utánózták a nálunk is ismert Biella-féle üstököszt. Mikor pedig ez páraszerűen szétfoszlott, csillagfényben ragyogó pontok helyettesíték az eddigi ember-alakokat, melyek egyideig különböző fényben fönragyogván, egyenkint, meteoriként tűntek alá és enyésztek el, őrzékitve a szemlélővel egy novembéri estét, mikor csillaghullás szaporán követi egymást és hosszú fényesíkot hagy a periferián.

(Folytatása következik.)

a baróthi járásorvosi székhelynek Nagy-Ajtára leendő áthelyezése ez idő szerint nem lehetséges.

*

A vármegyei igazoló választmány-nak jelentése, melyvel a legtöbb állami adófizető bizottsági tagoknak 1895. évre egybeállított névjegyzéket botoserjeszt, tudomásul vétetett.

A tárgyalásra került községi és iskolai számadások jóváhagyást nyertek.

Mozgósítás esetén a vármegye területén működő loavató bizottságok polgári elnökévé megválasztattak, a sepsi-szentgyörgyi bizottság elnökéül hidvégi gróf Nemes János, a kézdivásárhelyi bizottság elnökéül alesernátoni Damokos János b. tagok.

A háromszékvármegyei Erzsébet-árvaházynevelő-intézet részére 200 forint segély a vármegyei iskolaalapból engedélyeztetett.

Zigoni Szentkeresztly Stephanie báróné árvaházi bizottsági elnök kérésére, az intézet részére a háromszékvármegyei gyámpénztári tartalék-alapból 15000 frtnyi alapítvány tételt, hogy a vármegye által kezelt alapítvány kamatai az intézetnek fél-évenként kifizetessenek. Az intézetnek vezetése és gondozása különben a lelkes alapító báróné vezetése alatt hagyatik.

*

Az ezredéves országos kiállításon a vármegyei iparnak méltóképpen való képviselőtése előmozdítására az ipartanulap három évi pénztári maradványa és megtakarításai terhére, a vármegyei összes kiállítók segélyezésére 1800 forint, mint a helyi kiállítási bizottság elnökéhez, főispán kezéhez kintalványoztatott.

„Székelyföld természeti viszonyainak leírása” című munka költségére, az E. K. E. megkeresésére a közgyűlés az ipartanulap 1895. évi jövedelméből 200 frt segélyt szavazott meg, a munkának 100 példánya ellenében.

Alesernáton község által erdővásárra felhasznált 16000 frtnyi közbirtokossági tőke felhasználásának jóváhagyása iránt tett előterjesztése folytán, a közgyűlés a vásárt jóváhagyta.

A bereczki közegészségügyi csoport körgyótemének a körorvosi állással egybekötött javadalmazásnak felemelése iránt hozott határozatra s ez ellen beadott felelkezésre az állandó választmány véleménye elfogadott s a fizetés felemelése mellőztetett.

Molnár István kérésére a közegészségi bizottság javaslatahoz képest Alesernátonban gyógyszerár felállítására engedélyeztetett, miután ehhez az érdekelt községek is hozzájárultak.

Futásfalva községnek erdő-eladási határozata közhírré teendő s a megyében az ellen nem fog folyamodás beadatni, a vásárnak a tiszti ügyész közbejöttével való megköttetés a közgyűlés véleményezte.

Háromszékvármegyei, illetve Székelyföldön felállítandó katonanevelő-intézet felállítására tárgyában dr. Antal Mihály, dr. Bodor Tivadar, Málk József és társai által tett javaslatot a közgyűlés lelkosdóssal fogadta s köszönni iratok küldését határozta Hegedűs Sándor és br. Rudnyánszky József országgyűlési képviselőkhez a delegációk ülésében tanúsított rokonszenves felszólalásaikért.

Kimondotta a közgyűlés, hogy Potsa József főispánnak fáradozásaiért jegyzőkönyvi köszönetet mond.

A magyar kormányhoz pedig feliratot intéz a katonai nevelőintézet felállításának tárgyában.

Révay Pál és Kelemen Lajos felszólalására továbbá felségfolyamodvány szerkesztése határozottat el, melyhez hozzájárulásra a többi székely megyék is megkerestetnek.

Elnök megleghangu enuncziációját a közgyűlés éljenzéssel fogadta, mire a közgyűlés véget ért.

Csarnok.

Jámbor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

XXX.

Téns Szerkesztő ur!

Nesze zsidó répcézis! Bezzeg befűtöltek a zsidó répcézijának. A mélesás főuraságok és az szent püspökök aszonták, hogy „ezuruk héber” s ezzel egy jó darabég esmög vége vagyon a zsidó kapaszkodásoknak. Még ezelőtt két héttel asztot merte nekem mondani Móricz zsidó, hogy ő éppen olyan ember, mint én. Én akkoriban így feleltem vissza, hogy olyan nincs, met tudod-e te Móricz, hogy mi kell ahhoz, hogy valaki zsidó legyen? Hát kell egy görbe orr, egy esomó szentelenség, egy tornékony feleség és 13 moeskos köjök. Ellenben ahoz, hogy valaki nemes Kárbahágóban egyházi legyen ahoz megkövántatódik, hogy az ember keresztény és jó erkölcsű egyén legyen s ezenkívül a harangok, valamint az szentegyházi gunyák és egyetmások kezelésében kellő szakértelemmel bíralkodgyék. Ezek szerint tehátlan még 3 hetekkel ezelőtt es mikor még a főrendi uraságok nem vettek kaszát az zsidó törvénynek vót valami különbség köztünk, hát még most?! Különbön vigasztalódgyál Móricz — mondám neki keresztényi szeretettel — met hát az man bizonyos, hogy a gorof és püspök urak mind az lelkiket úgy szeretnek tütköt, legalább így mondották az gyülekezetben, de azét meg sem kellett nekik. Met hát nézd meg zsidó, a dolog úgy áll, hogy az ember nem követheti mindétig szive indulatját, hiszen a főtisztelendő urak s még a szent püspökök es úgy szeretik mind a lelkiket az nőtestvéreiket s egyéb női nembeli rokonyait es s még sem vehetik el, met hát az keresztény ember s különösen az papok nem ojanok, mint az zsidók, hogy a mit megszeretnek aszt el es veszik akár igaz, akár hamis uton; azét nehézségekre ne essen, ha tütköt zsidókat sem akarnak magik közé befogadni. Egyelőre tehátlan ti görbe arru pogárai e szent honhazának olédgyetok meg azon forró szeretettel, melyet az mélesás uraságok éranýatokban éreznek. Látd Móricz én es szeretlek, ha éppen nem es szakad meg az szívem utánad, a kántor komám es szeret, met a keresomádban iszunk, az jó isten es szeret, met hát megáldott 13 drb jóra menendő köjökkel, kik ugyan egytöl egyig akasztófára való czimerek, de azét életrevalók s egőszségesek. Csak éppen a kús szurtos Kóbit említem, ki úgy kezdte el az élettyit, hogy az Pólika kiterogott fersingjeiről 45 gombot vágott le s minek utána a millióáriusnak készülő zsidókőjök úgy kezdte, hogy „15 gomb egy garas”, az ellopott 45 gomb 3 garast hozott neki s ebből a 3 garasból ma man 15 uj forintja vagyon. Hát bizony a te Kóbi fiad, ha akasztófára

nem kerül, gazdag ember lészen. S ijen mindegyik gyermeked. S ezek mind szeretnek tégedet. De szeret az kedves hűtőstársad es, met minden esztendőben megajándékoz egy-egy leendő millióáriussal s ha mindegyik fiad úgy fogja megszerezni az első három garast, mint Kóbi, a szegény Pólikának egyebet sem kell tenni élettyiben, mint folytonosan uj gombokat varni fersingjeire, ha nem akarja, hogy azok világ esufjára loszotyogjanak termettyiről. Téged es az te becsületes náczijódat voltaképen ez világon mindenki szeret, éppen ojan erősen s tiszta szüből, mint az a híres főtisztelendő Ziesi Nándor gorof ur s ha most éppen nem fogadtak es be a többi becsületes emberek sorába az nem baj, a mi késik, az nem marad. Azét tehát nyujtsd egyenesre azt az bubánattól kétrét hajlott orrodot, met úgy látszik minden zsidó az orrával busul, derüljön fel az ábrázatot, met bizony isten szájba kollintlak, ha bucsálkodol.

Igy vigasztaltam meg én a mi Móricz zsidókat, mikor hire futott, hogy a zsidó törvényt az főuraságok leszóztatták. Nem es tudom, hogy minek való ez a sok hereze-hureza s minek úgy megbasítani szegény Móricz zsidót. Még érteném, ha ő méleságájék es az Móricz borát innák, de nem isszák. Hát akkor — mit haraguszna reája? Ha már szabad a zsidónak keresomát tartani, fődeket vásárolni s az magyart csalni, méit nem veszik jóba az ő vallásikat is. Az én eszmóletem ennek megértésére nem terjed ki. Kántor komám asszonya, hogy a püspök urak azét nem akarják a zsidó vallást jóba venni, hogy attól félnek, hogy ha az a tenger zsidó cezezerre felszabadulna a disznýóhus evés tilalma alól, mind megenné a sok jó kolbászt s egyéb diszný költségöt a szent papok orra elől s e mián a kerek hasok meghullyannának. Lehet, hogy kántor komámnak ebbe igaza vagyon. Én részemről nem firtatom.

Kárbahágó, 1894. okt. 14-én.

Maradtam a téns szerkesztő urnak

tisztelettel s becsülettel:

Jámbor Están,
egyházi.

Ujdonságok.

— **Személyi hir.** Hatolykai Potsa József, megyénk főispánja vasárnap a kiállítás megtartása végett Kézdivásárhelyre érkezett. Kedden meglátogatta az épülfőlben levő gőzfürdőt, a honvédelaktanyán a vármegye által közelebből tett építkezéseket, valamint a Rudolf-kórházat. Kedden délután székhelyére visszautazott.

— **Kinevezések.** A király az igazságügyminiszter előterjesztése folytán Wittich megyesi járásbírói a brassói ügyészséghez ügyészé, az igazságügyminiszter pedig Száva Jakab kézdívásárhelyi kir. törvényszéki aljegyzőt a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Vadászat** volt a múlt hétfőn a kézdívásárhelyi Katrosa erdőségben. Részt vettek: hatolykai Potsa József főispán, Gábor Péter főszolgabíró, Bartók Károly polgármester, Kovács Dániel városi pénztárnok, Szabó Dénes gazdatanácsos, Bálinth Kálmán adóhivatali tiszt s mások. Toritékre esupán egy nyul került. Őzek is mutatkoztak, de több ezáltalán lövés után, kitértek. A vadászatnak a legszebb idő kedvezett.

— **Főispán és iparos.** Van egy Sz. B. nevű fazakasmeister Kézdivásárhelyt, ki a fazék csinálásán kívül a eserép-kemenczék készítéséhez is alaposan ért. Mindene megvolt a szegény embernek, hogy tudását értékesíthesse, s csak esupán egy hiányzott — egy megrendelő. Értésült megyénk főispánja a mi emberünk szomorú állapotáról s első dolga volt megrendelőnek jelentkezni. Példáját követte dr. Székely György gazdasági előadó ur is így a mi szegény iparosunk egy helyett két megrendelőhöz jutott s most már semmije sem hiányzik, hogy tudása után boldoguljon. Elmondottuk ezen egyszerű esetet, hogy egy esekélyke bizonyítványt mi is szolgáltatassunk azon megyeszerte ismert szép erényhez, hogy mily szépen gondolkozik a mi szeretve tisztelt főispánunk a szegény iparosokról. Az igaz, hogy főispánunk Kézdivásárhelyt pótdót nem fizet, de azért jól esik nekünk, ha a kézdívásárhelyi iparosok iránt való meleg érdeklődését konstatálhatjuk.

— **Fillérestély.** A kézdívásárhelyi jótékony négyesület mult szombaton megkezdette rendez ősi fillérestélyei sorozatát. Ezek az egyszerű estélyek régi kedves gyűlöhelyei a kézdívásárhelyi közönségnek, melynek a hosszú ősz alatt vajmi kevés alkalmá van a kedélyes mulatozásra es a közönség ezuttal is hű maradt emlékeihez s elég szép számban jelent meg a tanácsház báltermében. A rendezői tisztet ezuttal dr. Bánffy Zsigmondné es ifj. Dávid Istvánné, Vajda Ilona es Nagy Irma urhölgyek, Ineze Dénes es Solyom Ferencz urak töltötték be, sok tapintattal es szívélyességgel. A műsort három bájos ifjú hölgy: Szabó Teréz, Kovács Anál es Baka Ida kisasszonyok nyujtották, kik közül az első pompás czim balomjátékával s két utóbbi igazán szép dalaikkal nyujtottak a közönségnek igazi műelőzetet. Végül Balázs Márton ur tartott sikerült felolvasást. Műsor után kedélyes táncvitalom volt.

— **Tűzek.** F. hó 8-án Bereczkben Andorkó János es társai tulajdonát képező fűrészmalom, istálló, ház, takarmány es gazdasági eszközök elégtek. A tűz, hir szerint, gyújtás következménye. A kár, melyből 475 frt biztosítás révén megtérül, 539 frtra rug. — E hó 9-én pedig Alesernátonban Bakesi Boldizsárnál 2 szalmafedélű esür, állítólag gyújtogatás folytán, meggyult s a benne es közelében levő takarmány, gabna es gazdasági eszközökkel együtt olégett. A kár 1769 frt, melyből 1500 frt érték biztosítva volt.

— **A kézdívásárhelyi nőegylet** szombaton, e hó 20-án tartja második fillérestélyét Nagy Dénesné, Csiszár Imréné, Hegyesi Gizella, Szabó Teréz es Kovács Teréz urhölgyek, Pásztóhy Sándor, Török Sándor es Balogh János urak rendezősége mellett, a következő műsorral: 1. Énekel az egyházi dalkör. 2. Felolvas Kiss Jenő ur. 3. Szavál Kovács Anna kisasszony. 4. Énekel az egyházi dalkör. Hisszük, hogy közönségünk a rendezőség fáradozásait, mely mindent elkövet az estély sikere érdekében, tömeges megjelenésével fogja jutalmazni.

— **Időjárás.** Esős napok után végre megérkezett az első hó. Szerdán éjjel a körülfekvő magasabb he-

gyeken hó esett. A légkör e miatt egészen lehült. Minket az vigasztal, hogy a háromszéki első hó után még sok szép őszi napot szoktunk látni.

— **Halálozás.** Szakács Mózes a székelyudvarhelyi ev. ref. kollégium tudós tanára életének 66-ik, boldog házasságának 25-ik évében f. hó 13-án d. u. 2 órakor agyszélhűtés következtében elhunyt. Legyen a hant könnyű felette!

— **„Magyar Világ.”** ezim alatt egy rendkívül élénk és hazafias szellemű áthatott képes családi lap indult meg, mely irodalmi színvonalon álló gazdag tartalmával nemcsak az olvasókörözés nagy zömét hódította magához, de felkeltette az irodalmi körök érdeklődését is, s ma a Magyar Világ legtekintélyesebb és legelterjedtebb szépirodalmi néplapja Magyarországnak. Ez a hazafias irányú derék lap most lépett második évfolyamába, s mint a hozzánk beküldött mutatványszámokból látjuk nagyon méltó arra, hogy hazánk első képes néplapjának nevezzük. Főszerkesztője Boross Vilmos regényíró, kinek fényes tollát az egész ország ismeri.

A Magyar Világ új évfolyamának első számai a következő gazdag tartalommal jelentek meg:

„Parasztkirály.” Történeti regény Irta: Boross Vilmos.

„A miniszter anyja.” Irta: Tolnai Lajos.

„A magyar ördög.” Irta: Mikszáth Kálmán.

„Egy anyai szív regénye.” Társadalmi regény Pápay Zoltántól.

„Esküvőn.” Románéz. Varsányi Gyulától.

„A bujdosó magyar vezér.” Palágyi Lajostól.

„A szőszegő.” Irta: Tóth Béla.
„Kenyer után.” Kisteleki Edőtől.

Ajánljuk ezt a jeles szépirodalmi képes néplapot olvasóink szíves figyelmébe. A Magyar Világ megjelen hetenkint egyszer két nagy iv tartalommal. Előfizetési ára negyedévre 1 ft 50 kr., mely összeg a lap kiadói hivatalába, Budapest, Erzsébet-körút 32. szám alá küldendő. Mutatványszámot ingyen és bérmentve bárkinek küld a kiadóhivatal.

Egyes számok minden könyvkereskedésben és könyvtárnoknál rendelhetők és kaphatók.

Hirdetések.

Regorvos Perl József

Amerikan Dentist Dr. of Dental Surgery

K.-Vásárhelyre megérkezett és itt marad e hó 22-ig. Rendel Nr. I. szálloda emeletén d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig

Sz. 4789—94.

Árverési hirdetmény.

Ikafalva község, mint erdő birtokosnak az úgy nevezett „Új foglaltás” nevű erdejében levő 2586 szál fát, mely 1521-32

köbméter tönk, 249-73 köbm. ágfát tartalmaz — árverésen eladandó.

Kikiáltási ár 5766 ft 83 kr., mely becsáron alól a kitett árverés alá eső fatömeg nem fog eladatni.

Ar árverés folyó október hó 31-én d. e. 10 órakor a község házában fog megtartatni, melyben részt venni akarók 10 százaléki bántpénzt letenni kötelesek.

Az eladandó fák az előjáróság által bárkinek megmutattatnak, hol az árverési feltételek is megtekinthetők.

K.-Vásárhelyt, 1894. évi október hó 1-én.

Főszolgabíró hlv. távol:

Cseh Gyula
szolgabíró.

Sz: 6154—94.

Árverési hirdetmény.

Polyán községnek a II-od üzemosztályban Várpataka erdőrészen a Nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi miniszteriumnak 43840/1—3 szám alatt kelt rendeletével engedélyezett fakihaszánálata válata nyílt árverésen eladandó. Ezen árverés alá kerülő fatömeg: bükk, tölgy stb., lombfa, 43 hold sarj-erdő 30 éves korúak, holdanként fatömege 60-8. tm³ (köbméter.)

Kikiáltási ár 1307 ft 20 kr.

Árverezni szándékozik, még az árverés megkezdésekor 10% bántpénzt kötelesek letenni.

Az árverést ezenem folyó évi október hó 28-án délelőtt 11 órára a helyszínre tűzöm ki.

Kézdi-Vásárhelyt, 1894. október hó 14-én.

Gábor Péter s. k.
főszolgabíró.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

magyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújság, savanyu felbőffőség, hasmenés, gyomorfégés, feleleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gilliszták, májbajok és hámrhoidáknál. Emeltett bajknál a **Mária-czelli gyomor-cseppek** évek óta kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszer-tára
Budapest, Király utca 12. sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”

Kapható: **KOVÁCS FERENCZ** gyógyszerésznél.

BODOKI

* MATILD-FORRÁS *

különösen kötött szénsavban és szénsavas natriumban rendkívül gazdag

kristálytisza égvényes vasas savanyuviz.

Elsőrangú aczél-forrás!

A világforgalomban legfelségesebb, legolesőbb és legegészségesebb — megfelelő szakértelemmel természetűen kezelt — a maga nemében páratlan savanyuviz.

Legfelségesebb borviz!

A gyomor és az idegrendszer bántalmainál, vérszegénységen alapuló betegségeknél és női bántalmaknál páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg viz ára üvegcsereléssel 4 krajczár.

Kapható:

Kézdi-Vásárhelyt **Kupán József** urnál főraktáron, továbbá minden ásványviz kereskedésben és vendéglőkben.

Tisztelettel **GYÖRGY JÓZSEF** a forrás kezelője.
(Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye)

24—

HIRDETÉSEK JUTÁNYOSAN FELVÉTELEK.

Kézdi-Vásárhely, IFJ. JANCÓS MÓZES könyvnyomdája.